

Oleogel, żel bazowy hydrofobowy, żel lipofilowy (*Gelatum basale hydrophobicum, Oleogelatum polyaethylenicum, Mucilago basalis hydrophobica*) - surowiec farmaceutyczny do receptury aptecznej.

2

Oleogel jest jednorodnym, bezbarwnym, lipofilowym podłożem wykazującym charakter hydrofobowy (oleożelem). Wytworzony specjalną metodą, w wyniku połączenia wyselekcjonowanej, hipoalergiczej parafiny ciekłej (EP 9) z wysokociśnieniowym polietylenem (EP 9). Surowiec jest fizjologicznie obojętny, o wysokiej stabilności fizykochemicznej, przez co może być wyjaławiany termicznie. W porównaniu z tradycyjnymi emulsjami i hydrożelami jest bardziej odporny na skażenie mikrobiologiczne (nie wymaga dodatku środków konserwujących). Liczba wodna Oleogelu jest względnie mała (5-10).

W przeciwieństwie do nieprzetworzonej wazeliny, poprzez uzyskaną strukturę sieciową żelu lipofilowego Oleogel odznacza się zniwelowanymi właściwościami okluzyjnymi, posiadając korzystne cechy reologiczne i właściwości tiksotropowe. Ponadto zwiększa penetrację hydrofobowych substancji czynnych przez warstwę rogową skóry (*stratum corneum*), co czyni podłoże przydatnym do sporządzania preparatów stosowanych w chorobach spowodowanych nieprawidłową syntezą lipidów.

W porównaniu z wazeliną wykazuje szereg zalet, takich jak wyższa czystość, homogenność, plastyczność oraz lepsza rozsmarowywalność. Oleogel jest podłożem niezmywalnym, fizjologicznie obojętnym, biozgodnym z ludzką skórą. Zastosowany *per se* zmiękcza naskórek, przyczyniając się pośrednio do poprawy nawilżenia i elastyczności skóry (*emolientum*).

Oleogel jest podłożem zgodnym fizykochemicznie z surowcami farmaceutycznymi. Możliwe jest sporządzanie różnych rodzajów maści, takich jak „oleożele roztwory” (np. z kamforą, mentolem, salicylanem metylu, tymolem); „oleożele zawiesiny” (np. z hydrokortyzonem, prednizolonem, kwasem salicylowym, ditranolem, metronidazolem, antybiotykami, *anaesthetica localia* (np. benzokainą, chlorowodorkiem prokainy). Ponadto można otrzymywać układy emulsyjne, np. roztwór mocznika (w ograniczonym zakresie stężeń, do 5%) oraz układy wielofazowe, np. z ichtamolem, witaminami, olejami.

Technologia sporządzania preparatów z wykorzystaniem bazowego żelu hydrofobowego jako *vehiculum* jest taka sama jak w przypadku innych, tradycyjnych podłoży maściowych (rozpuszczanie substancji w ciepłym podłożu, zawieszanie, emulgowanie). Oleogel w porównaniu do tłuszczu wieprzowego, wazeliny, euceryny i lanoliny zachowuje stałą konsystencję w zakresie temperatur do 70°C, co wpływa znacząco na łatwość aplikacji przez pacjenta przy zmiennych warunkach przechowywania leku.

Rp.

Hydrocortisoni 1,0 do 2,5
Glycerini 85% 2,0
Oleogeli ad 100,0

M.f. gelatum

Hydrokortyzon zlewigować glicerolem i zawiesić w oleożelu.

Wskazania: Stany zapalne pochodzenia alergicznego (*dermatitis allergica*), z towarzyszącym świądem (*prurigo*). Ponadto w liszaju rumieniowatym (*lupus erythematosus*), rumieniu wielopostaciowym (*erythema multiforme*), łojotokowym zapaleniu skóry (*eczema seborrhoica*), różne postacie wyprysku, zwłaszcza wyprysk zliszajowaciały (*eczema lichenificata*) oraz pomocniczo w łuszczycy (*psoriasis*).

Rp.

Prednisoloni 0,25 do 0,5
Glycerini 85% 0,5
Oleogeli ad 100,0

M.f. gelatum

Prednizolon zlewigować glicerolem i zawiesić w oleożelu.

Wskazania: Odczyny łącznotkankowe w przebiegu przewlekłych procesów zapalnych skóry, zwłaszcza o przebiegu bliznowaciejącym (*keloides*), stany zapalne skóry idiopatyczne (*dermatitis idiopatica*), ostry wyprysk kontaktowy (*eczema acutum*).

Rp.

Erythromycini 2,5
Paraffini liquidi 3,0
Oleogeli ad 100,0

M.f. gelatum

Erytromycynę zlewigować parafiną ciekłą i zawiesić w oleożelu.

Wskazania: Trądzik pospolity (*acne vulgaris*), szczególnie formy zapalne z obecnością elementów grudkowych (*acne v. papulosa*) i krostkowych (*acne v. pustulosa*).

Rp.

Acidi salicylici 5,0 do 10,0
Oleogeli ad 100,0

M.f. gelatum

Zmikronizowany kwas salicylowy zawiesić w oleożelu.

Wskazania: łuszczyca (*psoriasis*), łojotokowe zapalenie skóry (*eczema seborrhoica*), niektóre hiperkeratozy.

Rp.

<i>Acidi salicylici</i>	0,5
<i>Cignolini</i>	0,05 do 2,0
<i>Oleogeli</i>	ad 100,0

M.f. *gelatum*

Zmikronizowane surowce zawiesić w oleożelu. Dodatek kwasu salicylowego stabilizuje cygnolinę, zapobiegając jego utlenieniu.

Wskazania: łuszczyca (*psoriasis*). Cygnolina w stężeniach małych 0,05 - 0,15% wskazana do stosowania wielogodzinnego (na noc). W stężeniach wzrastających do 0,2 - 2% wskazana w terapii minutowej.

Rp.

<i>Metronidazoli</i>	3,0
<i>Ichtammoli</i>	
<i>Lanolini</i>	aa 2,0
<i>Oleogeli</i>	ad 100,0

M.f. *gelatum*

Zmikronizowany metronidazol oraz wstępnie wymieszany ichtamol z lanoliną wprowadzić do oleożelu.

Wskazania: mieszane zakażenia skóry, z towarzyszącą czyracznością (*furunculosis*), zakażenie skóry beztlenowcami.

Rp.

<i>Metronidazoli</i>	0,6
<i>Oleogeli</i>	ad 30,0

M.f. *gelatum*

Zmikronizowany metronidazol zawiesić w Oleogelu.

Wskazania: Trądzik różowaty (*acne rosacea*), w tym także posteroიდowy. Nużycza (*demodecosis*) powiek i czoła.

Rp.

<i>Camphorae tritae</i>	4,0
<i>Methylis salicylici</i>	6,0
<i>Mentholi</i>	0,5
<i>Oleogeli</i>	ad 100,0

M.f. *gelatum*

W roztopionym na łaźni wodnej Oleożelu (80°C) rozpuścić mentol i kamforę. Mieszać do zastygnięcia. Następnie wprowadzić salicylan metylu.

Wskazania: reumatoidalne zapalenie stawów (*polyarthritis reumatoidea*), zmiany zwyrodnieniowe stawów, postrzał (*lumbago*), bóle mięśniowe, nerwobóle. Preparat penetruje substancje czynne głęboko w tkanki.

Rp.

Vit. A oleosae *1 mln. j.m.*
Vit. E puri *5,0*
Linomag liquidi *8,0*
Oleogeli *ad 100,0*

M.f. gelatum

Wskazania : zaniki skóry (*atrophiae*), wypryskowe przewlekłe zapalenie skóry, pomocniczo w łuszczycy (*psoriasis*), rumień guzowaty (*erytema nodosum*), odżywienie skóry w fazie pozapalnej.

Rp.

Ketoprofeni *od 8 do 20,0*
Cholesteroli *3,0*
Aquae purificatae *50,0*
Oleogeli *ad 200,0*

M.f.cremor

Unikać opalania się!

Cholesterol stopić z podłożem, ostudzić, dodać ketoprofen (**skropiony wcześniej etanolem**), dobrze wymieszać, na końcu dodawać porcjami wodę, mieszać od 3 do 5 razy (cykli) w mikserze na średnich obrotach.

Wskazania: reumatoidalne zapalenie stawów (*polyarthritiis reumatoidea*), zmiany zwyrodnieniowe stawów, bóle mięśniowe, nerwobóle.

Rp.

Ol. Menthae piperitae *gtt. 4 - 6*
Oleogeli *ad 200,0*

M.f.gelatum

Wskazania: tłusty żel do pielęgnacji skóry „pod pamperssem”, niwelujący przykry zapach